

[Bækgaard.]
sørgelse, og for det andet, om det er rigtigt, at de senere Aars Erhvervsvanskeligheder har forøget disses Antal i væsentlig Grad. Da vi fra vor Side mener, at det er de rent praktiske Forhold, vi maa have for Øje ved denne Sags Behandling, ønsker vi disse Spørgsmaal klaret; den festlige Anledning, som Ministeren ved Forelæggelsen talte om, synes vi nemlig ikke er tilstrækkelig som Begrundelse for at vedtage Lovforslaget.

Jeg skal med disse Bemærkninger anbefale, at vi fortsætter Forhandlingerne, og at vi efter denne Behandlings Slutning lader Sagen blive underkastet en Udvalgsbehandling.

Andrea Brochmann: Paa mit Partis Vegne vil jeg takke den højtærede Socialminister, fordi han har benyttet Lejligheden, Grundlovens 80 Aars Fødselsdag, til at fremsætte Forslag til Lov om Eftergivelse af Fattighjælp, ydet før Grundlovsdagen den 5. Juni 1929. Det er jo, som allerede omtalt, ikke første Gang, et saadant Forslag fremsættes i den høje Rigsdag; i 1906, i 1912, i 1920 og i 1924 har Rigsdagen vedtaget lignende Love. Jeg forstaaer ikke de mange Betænkeligheder, der er kommet til Orde fra Venstre og det konservative Folkeparti i det høje Folketing, og som vi ogsaa nu hørte den ærede Ordfører for Venstre fremsætte overfor Lovforslaget, thi dette indeholder jo den Bestemmelse, at Kommunalbestyrelserne bemyndiges til at eftergive den Fattighjælp, der er ydet inden den 5. Juni 1929, og jeg synes dog, at den høje Rigsdag bør vise de kommunale Raad i vort Land den Tillid, at de ikke vil misbruge en saadan Bemyndigelse. Lovforslaget betyder jo ikke nogen Merudgift, thi det viser sig, at Fattighjælp er den dyreste Form for Understøttelse. Det er rigtigt, som der blev sagt af den ærede sidste Taler, at efter Fattigloven af 9. April 1891 § 35, 2det Stykke, kan Eftergivelse af Fattighjælp efter Begæring, fremsat af den, der har nydt saadan Hjælp, finde Sted, naar vedkommende ikke har modtaget Fattighjælp i det sidste Aar. Der blev udtalt baade i Folketinget og her i Tinget, at naar man havde den Bestemmelse, at Folk kunde erhverve deres Rettigheder tilbage i Løbet af et Aar, hvis de ikke havde modtaget Fattighjælp, var det en human Lovgivning og egentlig en Lovgivning, der underbygger Erhvervsenergien og Selvhjælpsenergien; det mener man jo er saa vigtigt og betydningsfuldt for Samfundet, og deri er jeg ganske enig. Men det, man altsaa fra det konser-

vative Folkepartis og Venstres Side ikke vil tage Hensyn til, er, at der nu i en Aarrække har hersket vanskelige økonomiske Forhold med uhyre stor Arbejdsløshed. Dertil kommer den forløbne strenge Vinter, som har tvunget mange til at søge Fattighjælp. Vilde det saa ikke være godt og human, om Lovgiverne rakte disse Medmennesker en hjælpende Haand? Thi det, som vi her forhandler om, er Menneskeskæbner, det er Værdier, som er mere værd end Penge. Lovforslaget vil give de paagældende deres Valgret tilbage, hvad der har sin Betydning, skønt vi ikke staaer overfor Valg i Øjeblikket og forhaabentlig ikke skal til Valg før om 3 Aar. Lovforslaget vil tage Mindreværdighedsfølelsen fra disse Mennesker. Det føles nemlig altid som en Skam at modtage Fattighjælp; det sætter sit Præg paa vedkommende Familier og paa de Børn, som vokser op i Hjem, der faar Fattighjælp. Det viser Fattigstatistikken ogsaa. Af den vil man se, at Børn fra en Familie, der er kommet ind under Fattigvæsenet, ogsaa næsten altid kommer der, naar de vokser op. Der er det sørgelige ved en saadan Form for Understøttelse, at den i Virkeligheden har en ødelæggende og demoraliserende Virkning. De flittige og hæderlige Mennesker, som uden egen Skyld er kommet til at nyde offentlig Fattigforsørgelse, burde vi hjælpe, og det er jo det, det foreliggende Lovforslag tilsigter.

Den Kamp, der af mange ældre føres for at undgaa Fattighjælp, for at de kan opnaa den eftertrægtede Aldersrente, som dog er lille nok, er beundringsværdig, og den afvinger os den allerdybeste Respekt. Den Skam, som mange føler ved at modtage Fattighjælp, kan man maaske illustrere ved et ganske lille Eksempel fra den allerseneste Tid. Det drejer sig om en ung Mand, der i nær Fremtid skulde giftes. Han var tidligere i ungdommelig Letsindighed og Ufornuft kommet i Konflikt med Lovene, og han havde ogsaa faaet nogen Fattighjælp. Nu var han imidlertid, fordi han i rette Tid var kommet i Forbindelse med gode Mennesker, blevet et udmærket Menneske, som var i Stand til at forsørge sig selv og nu altsaa ogsaa tænkte paa at gifte sig. Men han vilde ikke skjule sin Fortid for den unge Kvinde, han skulde indgaa Ægteskab med, og derfor bad han den ældre Kvinde, der havde været Værge og som en Moder før ham, om at meddele hans unge Kæreste, hvad der havde været ham og Lovene imellem før i Tiden. Og han sagde til hende: Sig min Kæreste alt, kun ikke, at jeg har faaet Fattighjælp, hvis De kan lade være, for